

Oamk Journal

Oulun ammattikorkeakoulun julkaisuja

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

This is an electronic reprint of the original article. This version may differ from the original in pagination and typographic detail.

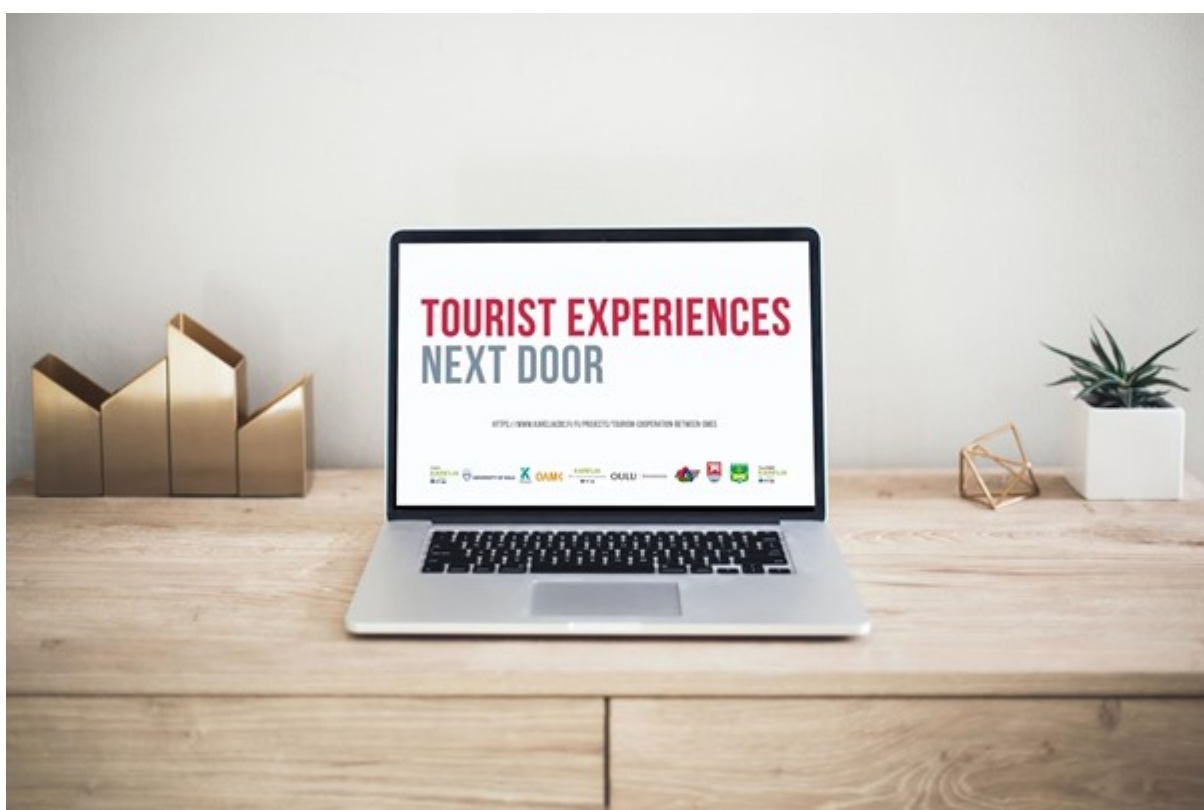
Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä/Please cite the original version:

Patriikka, N., Riikonen, H. & Rusachenko, J. 2021. Poikkeusaika vei kahden maan matkailualan koulutustapahtuman verkkoon. Oamk Journal 9/2021.
<http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2021042713004>

Poikkeusaika vei kahden maan matkailualan koulutustapahtuman verkkoon

29.4.2021 - Patriikka Nina, Riikonen Heikki, Rusachenko Juhani

TourSME-hanke (Karelia CBC) järjesti yhteistyössä CULTA-hankkeen sekä BusinessOulun kanssa helmikuussa 2021 matkailualan TOURIST EXPERIENCES NEXT DOOR -webinaarin. Vallitsevan koronatilanteen vuoksi tilaisuus päädyttiin toteuttamaan uudella tavalla verkossa.

KUVA

1. TOURIST EXPERIENCES NEXT DOOR -webinaari

Vuosi sitten matkailu- ja ravintola-ala kohtasivat ennennäkemättömän kriisin. Huhtitoukokuussa hotellit Suomessa toimivat vain 1–5 % käyttöasteella [1] ja lentoyhtiöt joutuivat keskeyttämään useiden ulkomaan lentoreittien käytön kokonaan. On selvää, että tulee viemään useita vuosia, ennen kuin alan työllisyystilanne ja kassavirta elpyy. Tässä viitekehyksessä myös matkailun kehityshankkeet ovat isojen haasteiden edessä.

TourSME-projektin tavoitteena on lisätä matkailuyritysten tietoisuutta ja kykyä tehdä näkyväksi Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Vienan Karjalan uinuva matkailupotentiaali, tuotteistaa uusia alueiden omaperäisyyteen perustuvia matkailupaketteja sekä tukea jo olemassa olevien ja uusien matkailutoimijoiden palveluiden yhdistämistä helposti saavutettaviksi. [2]

Tämän yleisölle ilmaisen matkailualan webinaarin kohderyhmänä olivat matkailualan yritykset Suomessa ja Venäjällä. Tilaisuuden tavoitteena oli tarjota ajantasaista informaatiota rajat ylittävästä matkailusta ja sen tulevaisuudesta sekä herättää mielenkiintoa Karelia CBC:n rahoittamien kulttuuri- ja matkailuhankkeiden tuleviin toimenpiteisiin. Tilaisuudessa käsiteltäviksi teemoiksi valikoituivat aikaan ja ajankohtaan erinomaisesti soveltuvat kestävä matkailu, virtuaalimatkailu sekä autenttiset matkailija elämykset ja -kokemukset.

Webinaarin puhujiksi kutsuttiin suomalainen näyttelijä ja ravintolayrittäjä **Ville Haapasalo** sekä venäläinen näyttelijälegenda ja mediapersoona **Viktor Bychkovin**. Kestävän kehityksen matkailun teemoista kutsuttiin kertomaan **Anu Nylund** (Mood of Finland) sekä virtuaalimatkailusta **Laura Olin** (Zoan). Webinaarin juontajaksi lupautui kokenut ja monipuolinen liikealan kehittämisen asiantuntija **Maria Melnikova** (BusinessOulu). Lisäksi Maria moderoi yhteisen paneelikeskustelun webinaarin loppuhuipentumana.

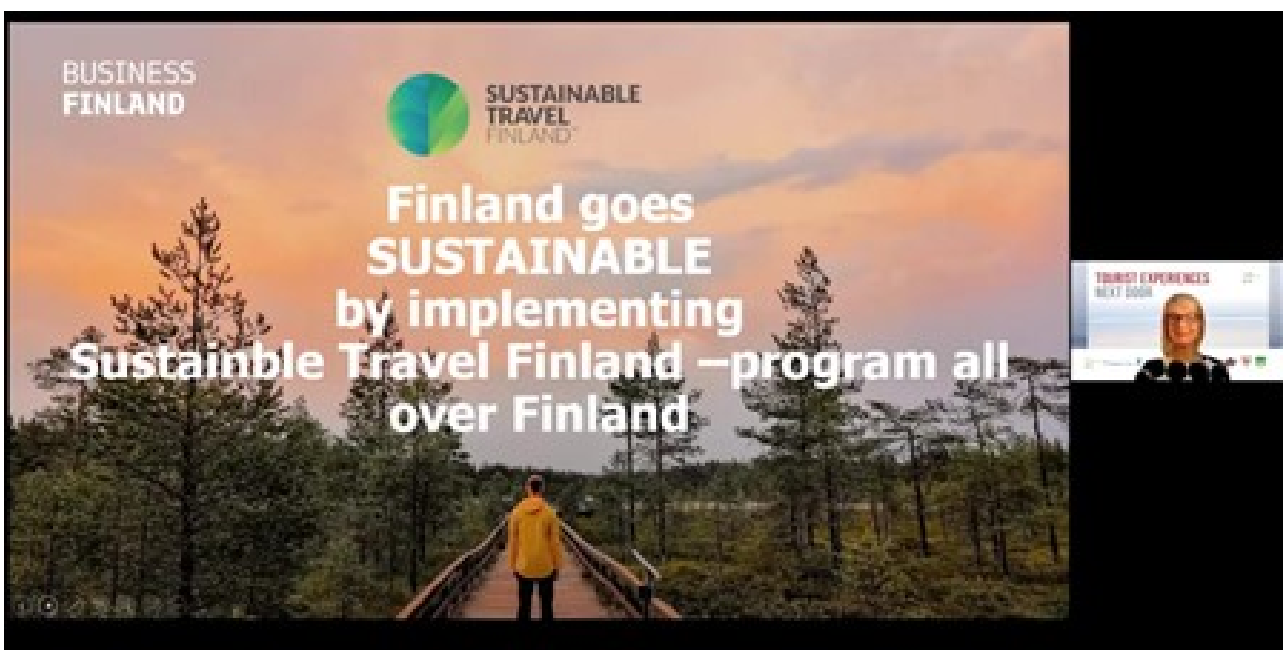
Ohjelman varmistuessa kielikysymystä jouduttiin pohtimaan osallistujien näkökulmasta. Tilaisuus päädyttiin järjestämään kaksikielisenä, lukuun ottamatta Ville Haapasalon puheenvuoroa. Webinaarin toteuttamisessa käytettiin Zoom-alustan simultaanitulkkauskanavia [3], ja työryhmään kiinnitettiin mukaan tulkki. Tapahtumaan ilmoittautui lähes 250 henkilöä, ja webinaarin lähestyessä ilmassa oli jo innostuksen tuntua.

Ohjelma alkoi juontaja Maria Melnikovan aloituspuheella (kuva 2). Hän korosti puheessaan poikkeuksellista ajanjaksoa, joka on tehnyt maiden välisestä kanssakäymisestä suureksi osaksi virtuaalista. Samalla hän esitteli webinaarin ohjelman ja puhujat.

KUVA 2. Maria Melnikovan aloituspuheenvuoro

Ensimmäisenä puheenvuorona oli Mood of Finlandin Anu Nylundin esitys kestävästä matkailusta (kuva 3). Nylund pohti puheenvuorossaan vastuullisuuden merkitystä matkailun kehittämisessä. Hänen mukaansa ihmisten tulisi paitsi taata hyvä elämä ja elinympäristö tulevaisuuden sukupolville niin myös varmistaa ympäristön ekologinen ja sosioekonominen kantokyky.

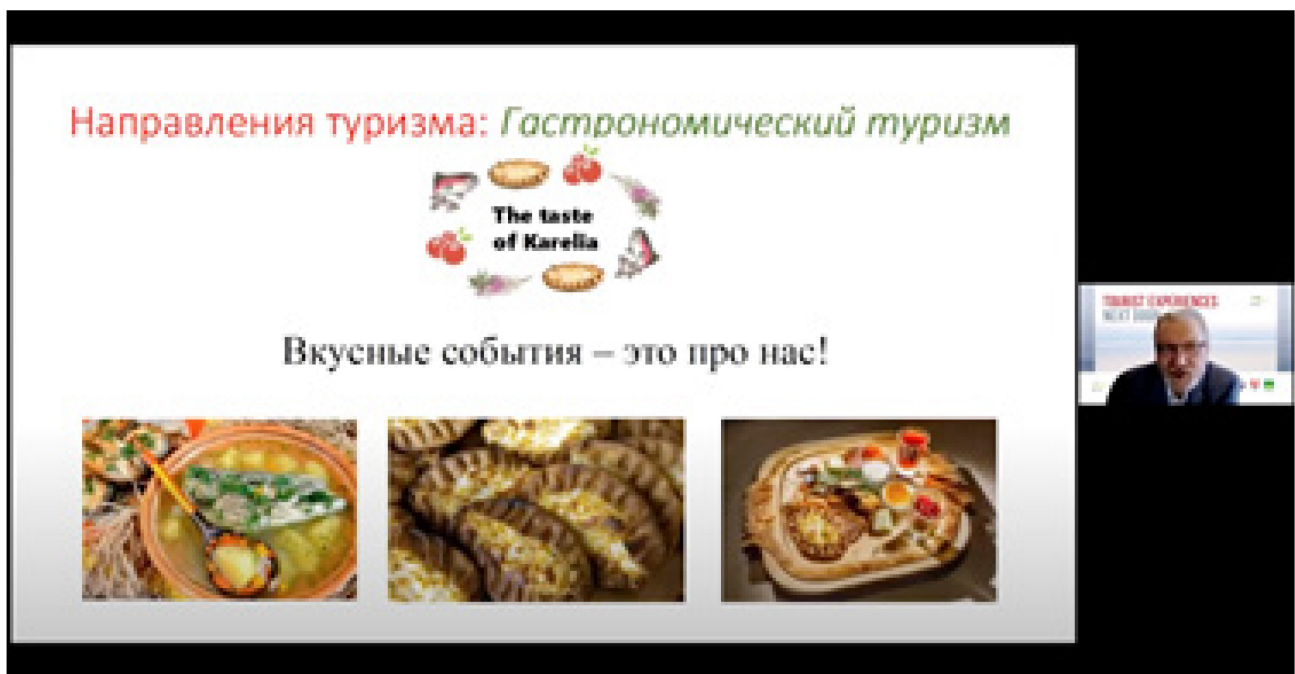
KUVA 3. Anu Nylundin puheenvuoro

Nylundin mukaan kestävä matkailu on eettistä: sen yhtenä keskeisenä arvona on luoda parempia paikkoja ihmisille elää ja myös matkailijoille vierailta. Lisäksi tulisi varmistaa, että palvelut ovat tasavertaisia. Esimerkiksi esteettömyys on tärkeää huomioida matkailupalveluja kehitettäessä. Nylund nosti esille myös termin elvyttävä turismi [4]. Termin taustalla on ajatus siitä, että matkailijan tulisi matkustaessaan miettiä, mitä sellaista hän voisi tehdä, että vierailusta koituisi kohteelle enemmän hyötyä kuin haittaa.

Puheenvuorossaan Nylund esitteli Lapin yliopistossa tekemänsä matkailututkimuksen [5], joka käsittelee tulevaisuuden matkailijaprofiileja. Transmodernit matkailijat esimerkiksi käyttävät paljon rahaa elämyksiin, mutta ajattelevat myös vastuullisesti ympäristöstä. Lopuksi Nylund muistutti Business Finlandin Sustainable Travel Finland -projektista [6], joka jatkuu edelleen.

Matkailun helmiä Ruskealassa

Toisena puhujana vuorossa oli Viktor Bychkov (kuva 4), joka kertoi hyvin innokkaasti ja yksityiskohtaisesti kokemuksistaan Ruskealan [7] luonnonpuiston lähettiläänä.

KUVA 4. Viktor Bychkovin puheenvuoro

Bychkov työskenteli yhdessä vaimonsa kanssa Ruskealan lähettiläänä useamman vuoden ajan. Tuona aikana he olivat mukana monessa kehityshankkeessa. Näitä

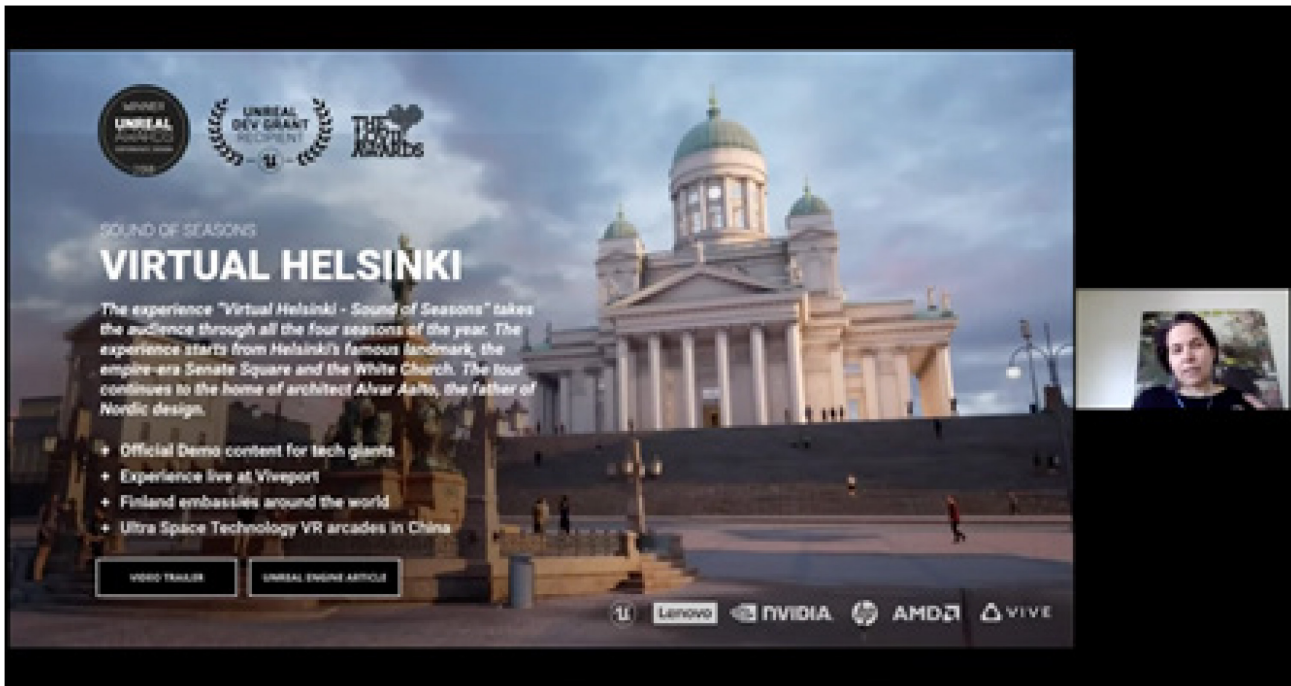
olivat esimerkiksi erilaiset kalastustapahtumat sekä Ruskealan luolaston avaaminen matkailijoille. Yhtenä huipentumana oli Ruskeala Symphony -festivaali [8], joka tavoittelee vuonna 2021 paikkaa finaalissa Paras matkailutapahtuma kulttuurialalla -sarjassa Venäjällä. Bychkov kuvaili Ruskealan marmoriluohoksesta syntynyttä mikrokanjonia fantastisena matkailukohteena. Marmorilouhosta kutsutaan myös Ruskealan kivipuistoksi. [9] Sen järvi, luolat ja kalliot ovat huikea ja monipuolinen elämys matkaajalle.

Bychkov kertoi, että raja-alueen luonto avautui matkailijoille vasta 1980-luvulla. Useat yhdistykset järjestävät nykyisin yhteisiä matkoja karjalaisten sukujen asuinpaikkoihin. Bychkovista on hyvin liikuttavaa nähdä pintaan tulevat tunteet, kun suomalaiset pääsevät käymään omien sukujen alkuperäisillä asuinpaikoilla. Lisäksi sotahistoriallinen teema on alueella edelleen vahvasti läsnä.

Bychkovin mukaan perheturismi on kovassa kasvussa. Viimeisen viiden vuoden aikana osallistujien määrä on kasvanut huomattavasti erityisesti kulttuurifestivaaleissa perheiden osallistuessa yhdessä erilaisiin tapahtumiin. Hän näkee myös Karjalan ruokamatkailussa paljon kasvupotentiaalia.

Virtuaaliteknologian mahdollisuudet

Virtuaaliteknologiayritys Zoanin Laura Olin kertoi omassa puheenvuorossaan (kuva 5) muutamasta matkailun case-projektista, joissa he ovat olleet mukana. Ensimmäisenä hän nosti esille Virtual Helsinki -projektin [10], jonka tavoitteena on ollut tuottaa aito ja korkealaatuinen virtuaalinen matkakokemus kolmesta eri paikasta Helsingissä.

KUVA 5. Laura Olinin puheenvuoro

Matkailukohteiden mallintamisen ja virtualisoinnin avulla matkakokemus on mahdollinen virtuaalilasien kautta kenelle tahansa esteettömästi liikkumatta mihinkään omasta kodista.

Virtual Helsinki -projekti on saanut paljon positiivista huomiota mediassa myös kansainvälisesti. Sitä on jatkettu myöhemmin toisella projektilla, jossa JVG-yhtyeen keikka järjestettiin vappuna virtuaalisessa Helsingissä. Tapahtuma keräsi korona-aikana 700 000 katsojaa virtuaaliseen tilaan ja sai jälleen huomattavan määrän mediahuomiota. Tapahtuman avulla katsojat pääsivät nauttimaan konsertista turvallisesti, ja projektilla oli iso vaikutus Helsingin kaupungin brändiin vastuullisena toimijana ja kestäväen kehityksen kaupunkina.

Projektin jatkona toteutettiin myös Amos Rex -taidemuseon virtuaaligalleria fyysisen museon ollessa koronan vuoksi yleisöltä suljettuna. Virtuaaligalleriassa käytettiin kevyempää teknistä toteutusta selainpohjaisesti, joten käyttäjien ei tarvinnut käyttää virtuaalilaseja. Myös erilaiset lisätyn todellisuuden (augmented reality) elementit voivat olla osana näissä kokemuksellisissa alustoissa.

Virtuaalimatkailussa matkailija ei ole kiinni reaaliajan rajoitteissa. Tämä on erityisen hyödyllistä silloin, kun lentäminen ei ole mahdollista tai kohteena on erikoinen ja

vaikeasti saavutettava paikka, kuten pohjoisnapa. Tarkoitukseen ollaankin parasta aikaa kehittämässä uutta oppimisalustaa, jossa voi tutkia arktista ympäristöä.

Olinin mukaan olemme pikkuhiljaa menossa kohti metaverssiä [11] tilaa, joka tiivistetysti tarkoittaa uutta verkkoa, jossa fyysinen ja virtuaalinen maailma limittyvät keskenään. Tämä on nähtävissä jo pelialalla erilaisissa VR-pelimaailmoissa, kuten Fortnite-pelissä [12]. Metaverssi ympäristö on yhteisöllinen sosiaalinen tila, johon liittyy rajattoman kehittämisen ominaisuus.

Tarinoissa on matkailun tulevaisuus

Viimeisenä puheenvuorona oli näyttelijä Ville Haapasalon esitys [kuva 6], jonka hän aloitti pohtimalla omien matkakokemusten antia. Mitä niistä on jäänyt päällimmäisenä mieleen?

Mieheksi, joka on matkustanut koko ikänsä, ja jolta on läpikäymättä vain 15 maata koko maailmassa, nämä muistot olivat kuitenkin hyvin arkisia ja pieniä hetkiä

KUVA 5. Ville Haapasalon puheenvuoro

Haapasalo on ollut mukana monissa matkailua koskevissa tv-sarjoissa, kuten Venäjän halki 30 päivässä [13]. Sarjan tavoitteena oli tehdä Venäjän vähemmän tunnettuja paikkoja tunnetuiksi ja tallentaa paikallisten ihmisten autenttisia kertomuksia. Haapasalon mukaan kerronnallisuudessa ja tarinoissa onkin matkailun tulevaisuus. Hän painotti vahvasti kertomusten merkitystä matkailun ytimessä. Paikallisten ihmisten tarinat ovat mieleenpainuvia ja tuovat omaleimaisuutta. Ne ovat tarinoita, joita matkailijat haluavat kuulla.

Haapasalon mielestä matkailu ei tule enää palaamaan ennalleen. Matkailuun panostetaan, sitä suunnitellaan ja siihen halutaan liittyvän enemmän aitoja elämyksiä ja kokemuksia kuin aiemmin. Ja niitä saa myös läheltä. Aina ei tarvitse matkustaa kauas kokeakseen jotain uutta.

Matkailupalveluiden kannattaa miettiä, miten he voisivat tarjota erottuvia palveluita ja kokemuksia. Esimerkkinä tarinoiden ja kerronnallisuuden merkityksestä Haapasalo kertoi myös omasta Hatšapuri-leipomo [14] projektistaan Puumalassa, johon liittyvä tarina keräsi paljon mediahuomiota ja osin sitä myöten takasi pitkät myyntijonot koko viime kesäksi.

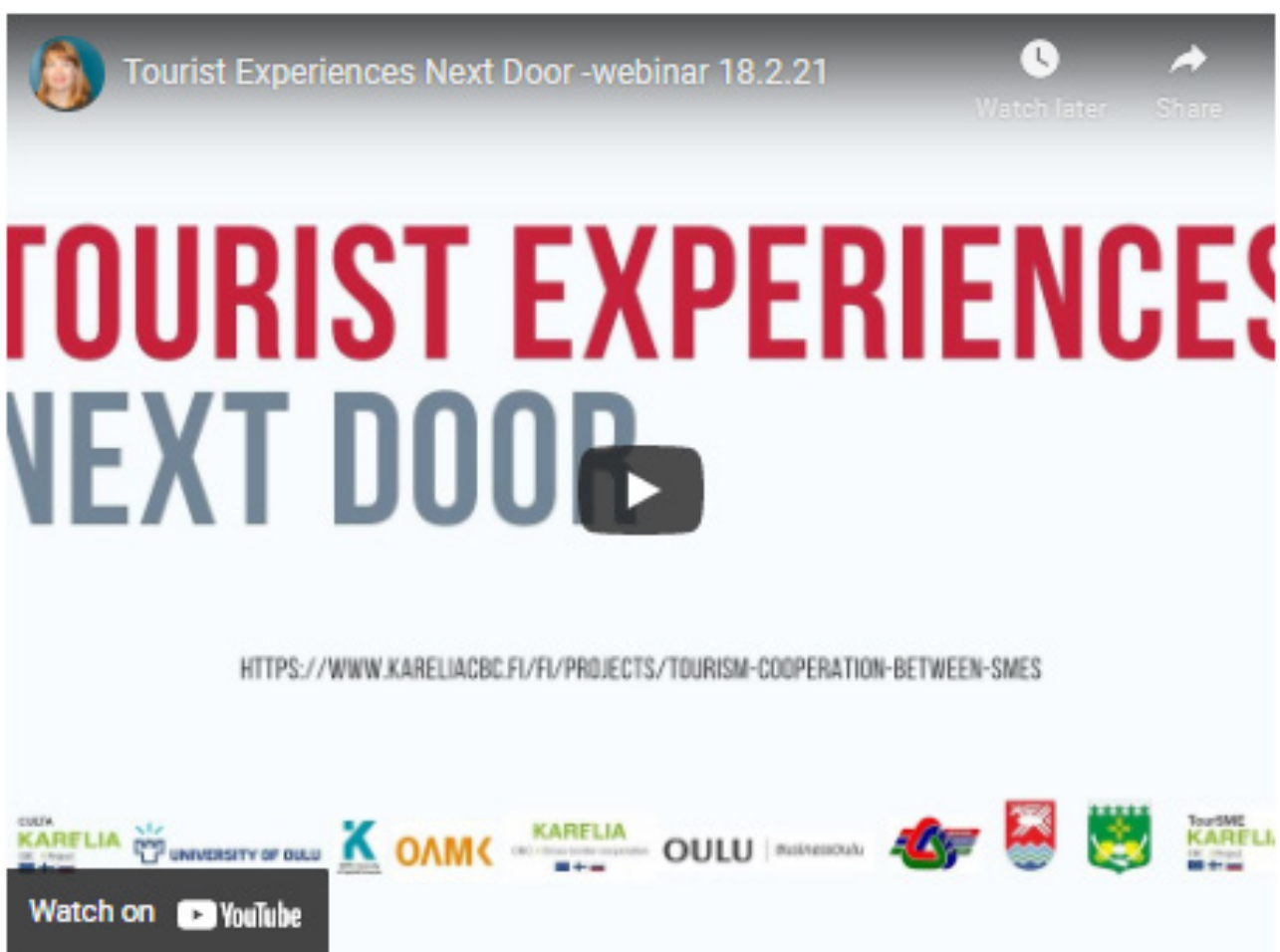
Paneelikeskustelussa katsottiin eteenpäin

Iltapäivän loppuksi paneelikeskustelussa palattiin pohtimaan matkailun tulevaisuuden trendejä ja niihin liittyviä ilmiöitä. Ville Haapasalo kehotti kuulijoita muistamaan elämyksellisyyden ja tarinallisuuden matkailupalvelujen kehittämisessä. Laura Olin kannusti ehdottomasti ainakin kokeilemaan virtuaalimatkailua ja Anu Nylund muistutti vielä uudelleen siitä, että matkailupalvelujen tuottamisessa kannattaa aina olla avoin uudelle ja pysyä aktiivisena. Näihin sanoihin tiivistyi positiivisuus ja toivo, joka tilaisuudesta jäikin varmasti monelle päällimmäisenä mieleen.

Tarve matkustaa ja liikkua ei ole häviämässä mihinkään tulevaisuudessakaan. Alan toipuminen tulee kuitenkin kestämaan vielä kauan. Kotimaan matkailu Suomessa pyörii jo suhteellisen hyvin ja turvallisesti, ja sen avulla matkailupalvelujen ylläpitäminen on ylipäätään mahdollista. Lähimatkailun osuus ja vastuullisen matkailun merkitys tulevat korostumaan jatkossakin.

TourSME-hanke [15] katsoo toiveikkaana kohti tulevaisuutta, ja suunnitteilla onkin jo seuraava matkailuyrityksille suunnattu Digital Traveller -webinaari toukokuussa 2021. Siinä aiheina ovat muun muassa asiakasdatan hyödyntäminen liiketoiminnan kehittämisessä sekä digitaalinen palvelukokemus. Syksyllä 2021 tullaan myös toteuttamaan aivan uudenlainen yhteiskehittämiskonsepti, jossa venäläiset ja suomalaiset matkailuyritykset ideoivat markkinoille uusia, rajat ylittäviä matkailupalvelupaketteja.

Matkailun tulevaisuuden ennustaminen on edelleen melko epävarmaa, mutta se on varmaa, että selviämme tästä vain suunnittelemalla tulevaisuutta.

VIDEO: Webinaarilanne

Patriikka Nina, lehtori

Oulun ammattikorkeakoulu, Kulttuurialan yksikkö

Riikonen Heikki, yliopettaja, tki-päällikkö
Oulun ammattikorkeakoulu, Kulttuurialan yksikkö

Rusachenko Juhani, projektisuunnittelija
Oulun ammattikorkeakoulu, Liiketalouden yksikkö

Mikäli kiinnostuit osallistumaan hankkeen toimintaan ja koulutuksiin, niin ryhdythän seuraamaan viestintäämme:

- [Hankesivut](#)
- [Facebook](#)

Lähteet

[2] SalkunRakentaja. 2020. Miten Suomen matkailualalla menee? Vieraana MaRan toimitusjohtaja. SalkunRakentaja-podi, Jakso 42. Hakupäivä 15.4.2021.

<https://soundcloud.com/salkunrakentaja/miten-suomen-matkailualalla-menee-vieraana-maran-toimitusjohtaja-salkunrakentaja-podi-jakso-42>

[2] TourSME – Tourism cooperation between SMEs -projekti. Hakupäivä 14.4.2021.

<https://www oulu.fi/ksi/node/201304>

[3] Zoomissa on teknisesti mahdollista ottaa käyttöön simultaanitulkkkaus. Simultaanitulkkkaus tarkoittaa tosiaikaista käännösviestintää puhetilaisuudessa. Simultaanitulkkkaus ei onnistu keneltä tahansa, ja useimmiten se tarkoittaaakin tulkkkauspalvelun tapahtumakohtaista ostamista ammattilaiselta.

[4] Käännös: regenerative tourism; Anna Pollock esimerkiksi

<https://medium.com/activate-the-future/regenerative-tourism-the-natural-maturation-of-sustainability-26e6507d0fcb>

[5] Nylund, A. Matkailun keltainen kirja: Matkailuosaajat Suomi-kuvan lähettiläinä. Lapin yliopisto. Opinnäytetyö. Hakupäivä 15.4.2021. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:ula-201305151118>

[6] Business Finland. Vastuullisen matkailun puolesta. Hakupäivä 15.4.2021. <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/matkailun-edistaminen/vastuullisuus/sustainable-travel-finland>

[7] Ruskealan pitjä sijaiti Laatokan Karjalassa lähellä nykyistä rajaa, Niiralan raja-aseman ja Sortavalan välissä.

[8] Karjalan Sanomat 7.12.2020. Ruskeala Symphony tavoittelee palkintoa. Hakupäivä 15.4.2021. https://www.omamedia.ru/news/ruskeala_symphony_tavoittelee_palkintoa/

[9] Ruskeala. www-sivut. Hakupäivä 15.4.2021. <https://ruskeala.ru/>

[10] Virtual Helsinki. www-sivut. Hakupäivä 15.4.2021. <https://www.virtualhelsinki.fi/>

[11] Metaverssi (käännös: metaverse) on kollektiivinen, virtuaalinen jaettu tila, joka on luotu käytännössä parannetun fyysisen todellisuuden ja fyysisesti pysyvän virtuaalitalan (mukaan lukien VR:n, AR:n ja internetin) yhdistämisen avulla. Termiä käytetään kuvaamaan internetin tulevaa muotoa, joka koostuu pysyvistä, jaetuista 3D-virtuaalitaloista, jotka on linkitetty havaittuun virtuaalimaailmaan.

[12] Fortnite on Epic Gamesin kehittämä ja julkaisema verkossa pelattava kolmannen persoonan ammuntopeli, jossa on selviytymispelin ja roolipelin ominaisuuksia.

[13] Venäjän halki 30 päivässä on Ville Haapasalon luotsaama kahdeksanosainen matkailuohjelma. Sarja kuvattiin Venäjällä toukokuussa 2009 ja esitettiin 13. elokuuta 2010 alkaen Yle Teema -kanavalla. Ohjelman tuotti Aito Media-yhtiö.

[14] Hatšapuri on georgialainen juustotäytteinen piiras.

[15] TourSME-hanke on kaksivuotinen projekti (1.2.2020–31.12.2022), jonka tavoitteena on lisätä yrityksen tietoisuutta ja kykyä tehdä näkyväksi Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Vienan Karjalan uinuva matkailupotentiaali, tuotteistaa uusia alueiden omaperäisyyteen perustuvia matkailupaketteja kansainvälisille

turisteille, ja tukea jo olemassa olevien ja uusien matkailutoimijoiden palveluiden yhdistämistä helposti saavutettaviksi.

METATIEDOT

Tyyppi: Blogi

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu

Julkaisunumero: 9/2021

Julkaisuvuosi: 2021

Tekijätiedot: Patriikka Nina, Riikonen Heikki, Rusachenko Juhani

Oikeudet: CC BY-SA 4.0

Kieli: suomi

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2021042713004>

Tiivistelmä: Blogitekstissä käsitellään matkailualan Tourist Experiences Next Door -webinaarin sisältöjä. Webinaarissa tarjottiin ajantasaista informaatiota rajat ylittävästä matkailusta ja sen tulevaisuudesta. Teemoja olivat kestävä matkailu, virtuaalimatkailu sekä autenttiset matkailija elämykset ja -kokemukset.